

MINISTARSTVO KULTURE

156

Na temelju članka 57. stavka 4. Zakona o zaštiti prirode (»Narodne novine« br. 70/05) i članka 15. stavka 2. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave (»Narodne novine« br. 199/03, 30/04 i 136/04) ministar kulture donosi

PRAVILNIK

O VRSTAMA STANIŠNIH TIPOVA, KARTI STANIŠTA, UGROŽENIM I RIJETKIM STANIŠNIM TIPOVIMA TE O MJERAMA ZA OČUVANJE STANIŠNIH TIPOVA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se vrste stanišnih tipova, oblik, sadržaj i način korištenja karte staništa, ugroženi i rijetki stanišni tipovi koje je potrebno očuvati u povoljnom stanju, te mjere za očuvanje ugroženih i rijetkih stanišnih tipova u povoljnom stanju.

Vrste stanišnih tipova utvrđene ovim Pravilnikom sukladne su odgovarajućim europskim klasifikacijama stanišnih tipova, te se za potrebe provođenja međunarodnih propisa mogu iskazivati u odgovarajućim oznakama i imenima.

Članak 2.

Za inventarizaciju i kartiranje, te praćenje stanja i ugroženosti staništa nadležan je Državni zavod za zaštitu prirode (u daljnjem tekstu: Zavod).

II. VRSTE STANIŠNIH TIPOVA

Članak 3.

Stanište je jedinstvena funkcionalna jedinica ekološkog sustava, određena zemljopisnim, biotičkim i abiotičkim svojstvima. Sva staništa iste vrste čine jedan stanišni tip.

Vrste stanišnih tipova zastupljene na području Republike Hrvatske navedene su u Prilogu I. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika. Zavod prati stanje stanišnih tipova te sukladno novim podacima i znanstvenim spoznajama predlaže izmjene i dopune popisa iz Priloga I.

Vrste stanišnih tipova iz stavka 2. ovoga članka opisane su u dokumentu »Nacionalna klasifikacija staništa«, koji se čuva u Zavodu i objavljuje na internetskoj stranici Zavoda.

III. KARTA STANIŠTA

Članak 4.

Stanišni tipovi se dokumentiraju kartom staništa.

Karta staništa je GIS-baza podataka o rasprostranjenosti pojedinih stanišnih tipova na području Republike Hrvatske.

Karta staništa čuva se u Zavodu, a njezin prikaz objavljuje se na internetskoj stranici Zavoda. Zavod prikuplja podatke o staništima i sukladno tome stalno ažurira Kartu.

Članak 5.

Kartografski prikaz stanišnih tipova sastavni je dio planova gospodarenja prirodnim dobrima, sukladno članku 123. Zakona o zaštiti prirode.

Na pisani zahtjev stranke Zavod izdaje ovjereni kartografski prikaz stanišnih tipova za traženo područje s tumačenjem.

IV. UGROŽENI I RIJETKI STANIŠNI TIPOVI

Članak 6.

Ugroženi stanišni tipovi su oni koji nisu u povoljnom stanju i/ili im prijeti nestanak na području Republike Hrvatske, te oni stanišni tipovi koje je potrebno očuvati u povoljnom stanju temeljem obveza preuzetih međunarodnim sporazumima.

Stanišni tip je u povoljnom stanju, ako:

– je njegovo prirodno područje rasprostranjenosti i površina koju pokriva stabilna ili se povećava,

– postoji, i u skoroj budućnosti će se vjerojatno održati, specifična struktura i funkcije nužne za njegov dugoročni opstanak,

– je zajamčeno povoljno stanje njegovih značajnih bioloških vrsta.

Članak 7.

Vrste ugroženih i rijetkih stanišnih tipova zastupljene na području Republike Hrvatske navedene su u Prilogu II. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika. Područja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova su ekološki značajna područja u smislu članka 58. Zakona o zaštiti prirode.

Zavod prati stanje i ugroženost stanišnih tipova te sukladno novim podacima i znanstvenim spoznajama predlaže izmjene i dopune popisa iz Priloga II.

V. MJERE OČUVANJA STANIŠNIH TIPOVA

Članak 8.

U svrhu održavanja povoljnog stanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova sve aktivnosti i zahvati u prirodu planiraju se i izvode na način da se izbjegnu ili na najmanju mjeru svedu njihovi negativni utjecaji.

Aktivnosti i zahvati iz stavka 1. ovog članka planiraju se na način i u opsegu:

– da se u najvećoj mogućoj mjeri očuva ili poveća prirodno područje rasprostranjenosti i površina ugroženih i rijetkih staništa na tom području;

– da se u najvećoj mogućoj mjeri očuva specifična struktura ugroženih i rijetkih staništa na tom području, te prirodne funkcije koje su neophodne za njihovo dugoročno očuvanje, i

– da se očuva povoljno stanje divljih svojti značajnih za ugrožene i rijetke stanišne tipove, u skladu s propisima koji se odnose na zaštićene divlje svojte.

Za planirani zahvat u prirodu koji sam ili s drugim zahvatima može imati bitan utjecaj na područje ugroženog ili rijetkog stanišnog tipa, ocjenjuje se prihvatljivost za prirodu sukladno Zakonu o zaštiti prirode.

Članak 9.

U postupku izrade dokumenata prostornog uređenja i planova gospodarenja prirodnim dobrima utvrđuje se prisutnost ugroženih i rijetkih stanišnih tipova i njihovo stanje očuvanosti, te u dokumente unose mjere njihova očuvanja.

Članak 10.

Povoljno stanje ugroženih i rijetkih stanišnih tipova osigurava se i utvrđivanjem ekološki značajnih područja kao dijelova Nacionalne ekološke mreže te uspostavljanjem zaštićenih područja u smislu Zakona o zaštiti prirode.

Članak 11.

U svrhu održavanja ili uspostavljanja povoljnog stanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova, provode se opće mjere očuvanja stanišnih tipova kojima se ostvaruju ciljevi zaštite navedeni u Prilogu III. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

Posebne mjere očuvanja stanišnih tipova koje se ugrađuju u pojedine dokumente prostornog uređenja i planove gospodarenja prirodnim dobrima, odnosno u planove i projekte zahvata u prirodu za koje se provodi ocjena prihvatljivosti za prirodu, utvrđuju se u uvjetima zaštite prirode koji se izdaju sukladno članku 37. stavku 1., članku 38., članku 123. stavku 3., članku 124. te članku 127. Zakona o zaštiti prirode.

Mjere očuvanja stanišnih tipova obvezne su za sve fizičke i pravne osobe koje na područjima ugroženih i rijetkih stanišnih tipova obavljaju djelatnosti upravljanja i korištenja prirodnih dobara ili izvode zahvate u prirodu u smislu Zakona o zaštiti prirode.

Za područja stanišnih tipova koji su proglašeni zaštićenim područjima i/ili dijelovima Nacionalne ekološke mreže provode se posebne mjere upravljanja i zaštite sukladno Zakonu o zaštiti prirode.

VI. ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 12.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 612-07/05-41/21

Urbroj: 532-10-01/4-05-05

Zagreb, 12. prosinca 2005.

Ministar

mr. sc. Božo Biškupić, v. r.

PRILOG I.

NACIONALNA KLASIFIKACIJA STANIŠTA

Tabela

PRILOG II.

UGROŽENI I RIJETKI STANIŠNI TIPOVI KOJI ZAHTIJEVAJU PROVOĐENJE MJERA
OČUVANJA

Svaki navedeni stanišni tip uključuje sve stanišne tipove niže klasifikacijske razine

NKS kôd i ime	NATURA	BERN – Res.4	HRVATSKA
A.2.7.1.1. Neobrasle šljunčane riječne obale		! 24.2	
A.2.7.1.3. Neobrasle muljevite riječne obale	3270		
A.3.1. Submerzna vegetacija parožina	3140		
A.3.2. Slobodno plivajući flotantni i submerzni hidrofiti	3150		
A.3.3.2.1. Zajednica riječnog žabnjaka	3260		
A.3.3.2.2. Zajednica riječnog žabnjaka i uronjenog grešuna	3260		
A.3.3.2.3. Zajednica riječnog žabnjaka i žabovlatke	3260		
A.3.3.3.6. Zajednica močvarne rebratice		22,4323	
A.3.4. Karbonatna vrela	*7220		

A.3.5. Sedrotvorne riječne zajednice			24,422
A.3.6. Sedrotvorna vegetacija na slapovima			24,423
A.4.1.1.8. Zajednica ljutka	*7210		
A.4.2.1. Niski šiljevi	3130		
A.4.2.2.1. Zajednica dvostupke i viličastog resastog šilja	*3170		
A.4.2.2.2. Zajednica smeđeg šilja i dvoklasog paspala	3280		
B.1.3. Alpsko-karpatsko-balkanske vapnenačke stijene	8210		
B.1.4. Tirensko-jadranske vapnenačke stijene	8210		
B.2.1. Gorska, pretplaninska i planinska točila			61,51
B.2.2. Ilirsko-jadranska, primorska točila			61,52
C.1.1. Bazofilni cretovi (niski cretovi)	7230		
C.1.2. Acidofilni cretovi (prijelazni i nadignuti cretovi)	7140		
C.2.2.1.1. Livade pilice i visokog trpuca	6440		
C.2.2.1.3. Poplavne livade ljekovite milice i ranog šaša	6440		
C.2.2.2.1. Srednjoeuropske livade obične beskoljenke		!37.2	
C.2.2.2.2. Livade bodljozobi i blijede djeteline	6440		
C.2.2.2.3. Livade plućne sirištare i primorske beskoljenke	6410		
C.2.2.3. Zajednice higrofilnih zeleni		!37.2	
C.2.2.4. Periodički vlažne livade		!37.2	
C.2.3.2. Mezofilne livade košanice Srednje Europe	6510		
C.2.3.3. Srednjoeuropske brdske košanice	6510		
C.2.4. Vlažni, nitrofilni travnjaci i pašnjaci		!37.2	
C.2.5. Vlažne livade submediteranske vegetacijske zone			37.61, 37.63
C.2.5.1.1. Livade-košanice obične beskoljenke i panonskog grašara	6410		
C.3.1.1. Subpanonski travnjaci vlasulje-stjenjače	*6240		
C.3.2.1. Panonski otvoreni travnjaci na	*2340		

pijescima			
C.3.3. Subatlantski mezofilni travnjaci i brdske livade na karbonatnim tlima	6210 (*ako je stanište orhideja)		
C.3.4.1. Zapadnoeuropske vrištine	4030		
C.3.4.2. Travnjaci trave tvrdače	*6230		
C.3.4.3. Travnjaci vlasaste vlasulje			C.3.4.3.
C.3.5. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci	62A0		
C.3.5.2.10. Kamenjare vlasaste mišjakinjice i kamenjarske žutilovke	*8240		
C.3.6.1.1. Kamenjare raščice i dlakave oštre vlaske	*6220		
C.3.6.1.2. Kamenjare raščice i zvjezdaste djeteline	*6220		
C.3.6.1.3. Zasjenjeni travnjak prosuljastog ščevara	*6220		
C.3.6.1.4. Travnjaci zupčice			C.3.6.1.4.
C.3.6.2.1. Travnjak primorske rosulje	*6220		
C.3.7. Panonski slani travnjaci	*1340		
C.4.1. Planinske rudine	6170		
C.5.3. Pretplaninska i planinska vegetacija visokih zeleni	6430		
D.1.1.1.1. Predalpski vrbici s kebračem	3230		
D.1.1.1.2. Vrbici pepeljaste i likovaste vrbe	3240		
D.1.1.1.3. Vrbici pepeljaste vrbe i rakite	3240		
D.1.1.1.4. Predalpski vrbici s pasjim trnom	3240		
D.1.1.1.5. Vrbici rakite			D.1.1.1.5.
D.1.2.1.5. Vrištine bijadnice s običnom borovicom (<i>Juniperus communis</i>)	5130		
D.2.1.1.1. Šuma klekovine i borbaševe kozokrvine	4070		
D.2.1.1.3. Šikare dlakavog pjenišnika i klečice	4060		
D.3.2.1. Termofilne poplavne šikare	92A0		
D.3.2.2. Sastojine (Galerije) oleandra	92D0		
D.3.4. Bušici			32.B
D.3.5.1.1. Sastojine velike vrebine			D.3.5.1.1.
D.3.5.1.2. Sastojine drvenaste mlječike			D.3.5.1.2.
E.1.1. Poplavne šume vrba	*91E0		

E.1.2. Poplavne šume topola		!44.1	
E.1.3. Šume bijele johe	*91E0		
E.2.1.2. Poplavna šuma jasena i johe s razmaknutim šašem	*91E0		
E.2.1.3. Šuma crne johe s blijedožućkastim šašem	*91E0		
E.2.1.7. Šuma poljskoga jasena s kasnim drijemovcem	91F0		
E.2.2. Poplavne šume hrasta lužnjaka	91F0		
E.3.1. Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume	91L0		
E.3.2. Srednjoeuropske acidofilne šume hrasta kitnjaka te obične breze		!41.5	
E.3.2.1. Mješovita šuma hrasta kitnjaka i pitomog kestena	9260		
E.3.2.7. Cretne brezove šumice na sfagnumskom cretu	*91D0		
E.3.3.1. Šuma sladuna i cera	*91I0		
E.3.4. Srednjoeuropske termofilne hrastove šume		!41.7	
E.3.5. Primorske, termofilne šume i šikare medunca		!41.7	
E.3.5.9. Mješovita šuma crnoga bora i crnog graba	*9530		
E.4.1. Srednjoeuropske neutrofilne do slaboacidofilne, mezofilne bukove šume	91K0		
E.4.2. Srednjoeuropske, acidofilne bukove šume	91K0		
E.4.3. Mezofilne bukove šume predalpskog prostora	91K0		
E.4.4.1. Mješovita šuma bukve i gorskog javora	91K0		
E.4.4.2. Šuma gorskog javora i mjesečarke	*9180		
E.4.4.3. Mješovita šuma tise i lipe	*9180		
E.4.5. Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume	91K0		
E.4.6. Jugoistočnoalpsko-ilirske, termofilne bukove šume	91K0		
E.5.1. Panonske bukovo-jelove šume	91K0		
E.5.2. Dinarske bukovo-jelove šume	91K0		

E.5.3. Termofilne šume jele i crnoga graba			E.5.3.
E.6.1. Pretplaninske bukove šume	91K0		
E.7.1. Kalcifilne jelove šume			42,124
E.7.2. Acidofilne jelove šume			42,1322
E.7.3. Smrekove šume	9410		
E.7.4.1. Šuma običnog bora s kukurijekom na Dolomitima	91R0		
E.7.4.2. Šuma crnoga graba s risjem		!41.8	
E.7.4.3. Šuma crnoga graba s omelikom		!41.8	
E.7.4.4. Šuma crnoga bora i pustenaste dunjarice	*9530		
E.7.4.5. Šuma crnog bora s trocvjetnom mlječikom na Dolomitima	*9530		
E.7.4.6. Šuma dalmatinskog crnog bora s primorskom resikom na Dolomitima	*9530		
E.8.1.1. Mješovita šuma i makija crnike s crnim jasenom	9340		
E.8.1.2. Mješovita šuma crnike i medunca »duba«	9340		
E.8.1.3. Čista, vazdezelena šuma i makija crnike s mirtom	9340		
E.8.1.4. Šuma i makija tršlje i vazdazelene krkavine		!45.	
E.8.1.5. Mješovita šuma i makija oštrike i crnoga jasena		!45.	
E.8.1.6. Mješovita šuma i makija crnike s crnim grabom	9340		
E.8.1.7. Šuma dalmatinskog crnog bora i crnike	*9530		
E.8.2.1. Makija divlje masline i tršlje	9340		
E.8.2.2. Makija divlje masline i drvenaste mlječičke	9340		
E.8.2.3. Makija tršlje i somine	5210		
E.8.2.4. Makija divlje masline i somine	5210		
E.8.2.5. Makija velike resike i planike	9340		
E.8.2.6. Makija velike resike i kapinike	9340		
E.8.2.7. Mješovita šuma alepskog bora i crnike	9540		
E.8.2.8. Šuma alepskog bora sa sominom	9540		
E.8.2.9. Šuma alepskog bora s tršljom	9540		

E.8.2.10. Šume i nasadi pinije i primorskoga bora	9540		
F.1.1.1. Slanjače caklenjača i sodnjača			15,11
F.1.1.2. Sredozemne sitine visokih sitova	1410		
F.1.1.3.1. Livade grmolike caklenjače i slanuške	1420		
F.1.1.3.2. Zajednica jesenske mrižice i modrikastog pelina	1510		
F.1.1.3.3. Zajednica jesenske mrižice i dalmatinskog vražemila	1510		
F.1.2. Supralitoralni muljevi		!11.27	
F.2.1.1. Površine pješčanih plaža pod halofitima	2110		
F.2.2. Supralitoralni pijesci		!11.27	
F.3.1. Površine šljunčanih žalova pod halofitima	1210		
F.4.1. Površine stjenovitih obala pod halofitima	1240		
G.1.1.1.2. Pelagijal estuarija	1130		
G.2.1. Mediolitoralni muljeviti pijesci i muljevi	1140		
G.2.2. Mediolitoralni pijesci		!11.27	
G.2.4.3. Biocenoza mediolitoralnih špilja	8330		
G.2.4.4. Zajednice mediolitorala kraških morskih jezera		!21	G.2.4.4.
G.3.1.1.2. Facijes s vrstom <i>Ficopomatus enigmaticus</i>	1110		
G.3.1.1.3. Asocijacija s vrstom <i>Potamogeton pectinatus</i>	1110		
G.3.1.1.4. Asocijacija s vrstom <i>Zostera noltii</i> u eurihalinom i euritermnom okolišu	1110		
G.3.1.1.5. Asocijacija s vrstom <i>Zostera marina</i> u eurihalinom i euritermnom okolišu	1110		
G.3.1.1.6. Asocijacija s vrstama roda <i>Gracilaria</i>	1110		
G.3.1.1.7. Asocijacija s vrstama rodova <i>Chaetomorpha</i> i <i>Valonia</i>	1110		
G.3.1.1.8. Asocijacija s vrstama rodova <i>Ulva</i> i <i>Enteromorpha</i>	1110		
G.3.1.1.9. Asocijacija s vrstom <i>Cystoseira barbata</i>	1110		
G.3.1.1.10. Asocijacija s vrstama roda	1110		

<i>Cladophora</i> i vrstom <i>Rytiphloea tinctoria</i>			
G.3.1.1.11. Facijes sitastih vrulja uz obalu			11.24134
G.3.2. Infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja	1110		
G.3.3. Infralitoralni krupni pijesci s više ili manje mulja	1110		
G.3.5. Naselja posidonije	*1120		
G.3.6. Infralitoralna čvrsta dna i stijene	1170		
G.3.7. Infralitoral kraških morskih jezera	*1150		
G.4.1. Cirkalitoralni muljevi		!11.22	
G.4.2. Cirkalitoralni pijesci		!11.22	
G.4.3. Cirkalitoralna čvrsta dna i stijene		!11.24	
G.4.3.2. Biocenoza polutamnih špilja (pojavljuje se i kao enklava u infralitoralnu)	8330		
G.4.3.4. Biocenoza vrulja ponorskog tipa		!11.24	
G.4.4. Cirkalitoral kraških morskih jezera		!21	G.4.4.
G.5.3.2. Biocenoza špilja i prolaza u potpunoj tami (javlja se i kao enklava u plićim stepenicama)	8330		
<i>H.1. Kraške špilje i jame</i>	8310 (ne otvorene za javnost)		
<i>H.2. Nekraške špilje i jame</i>			H2
I.1.5. Nitrofilna, skiofilna ruderalna vegetacija	6430		
K. Kompleksi			
<i>K1. Estuariji</i>	1130		
<i>K.2. Obalne lagune</i>	*1150		
<i>K.3. Velike plitke uvale i zaljevi</i>	1160		

OZNAKE:

NATURA – stanišni tipovi zaštićeni Direktivom o staništima s odgovarajućim oznakama CORINE klasifikacije

BERN – Res.4 – stanišni tipovi koji nisu navedeni u Direktivi o staništima, ali su navedeni u Rezoluciji 4. Bernske konvencije kao stanišni tipovi za koje je potrebno provoditi posebne mjere zaštite, s odgovarajućim oznakama PHYSIS klasifikacije

HRVATSKA – stanišni tipovi koji nisu navedeni niti u Direktivi o staništima, niti u Rezoluciji 4., ali su odgovarajući tim stanišnim tipovima; ili stanišni tipovi koji su ugroženi i rijetki na razini Hrvatske, s odgovarajućim oznakama PHYSIS ili (ako nije određena) oznakama Nacionalne klasifikacije staništa

PRILOG III.

MJERE OČUVANJA UGROŽENIH I RIJETKIH STANIŠNIH TIPOVA

Mjere očuvanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova (u daljnjem tekstu: staništa) iz članka 11. stavka 1. ovoga Pravilnika su one mjere kojima se ostvaruju niže navedeni ciljevi:

A. Površinske kopnene vode i močvarna staništa

- očuvati vodena i močvarna staništa u što prirodnijem stanju, a prema potrebi izvršiti revitalizaciju;
- osigurati povoljnu količinu vode u vodenim i močvarnim staništima koja je nužna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta;
- očuvati povoljna fizikalno-kemijska svojstva vode ili ih poboljšati, ukoliko su nepovoljna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta;
- održavati povoljni režim voda za očuvanje močvarnih staništa;
- očuvati povoljni sastav mineralnih i hranjivih tvari u vodi i tlu močvarnih staništa;
- očuvati raznolikost staništa na vodotocima (neutvrđene obale, sprudovi, brzaci, slapovi i dr.) i povoljnu dinamiku voda (meandriranje, prenošenje i odlaganje nanosa, povremeno prirodno poplavljanje rukavaca i dr.);
- očuvati povezanost vodnoga toka;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- sprječavati zaraštavanje preostalih malih močvarnih staništa u priobalju;
- izbjegavati regulaciju vodotoka i promjene vodnog režima vodenih i močvarnih staništa ukoliko to nije neophodno za zaštitu života ljudi i naselja;

- u zaštiti od štetnog djelovanja voda dati prednost korištenju prirodnih retencija i vodotoka kao prostore za zadržavanje poplavnih voda odnosno njihovu odvodnju;
- vađenje šljunka provoditi na povišenim terasama ili u neaktivnom poplavnom području, a izbjegavati vađenje šljunka u aktivnim riječnim koritima i poplavnim ravnicama;
- ne iskorištavati sedimente iz riječnih sprudova;

B. Neobrasle i slabo obrasle kopnene površine

- očuvati povoljnu strukturu i konfiguraciju te dopustiti prirodne procese, uključujući eroziju;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme.

C.-D. Travnjaci, cretovi, visoke zeleni i šikare

- gospodariti travnjacima putem ispaše i režimom košnje, prilagođenim stanišnom tipu, uz prihvatljivo korištenje sredstava za zaštitu bilja i mineralnih gnojiva;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- spriječiti zaraštavanja travnjaka i cretova i dr.;
- očuvati povoljnu nisku razinu vrijednosti mineralnih tvari u tlima suhih i vlažnih travnjaka;
- očuvati povoljni vodni režim, uključujući visoku razinu podzemne vode na područjima cretova, vlažnih travnjaka i zajednica visokih zeleni;
- poticati oživljavanje ekstenzivnog stočarstva u brdskim, planinskim, otočnim i primorskim travnjačkim područjima.

E. Šume

- gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma;
- prilikom dovršnoga sijeka većih šumskih površina, gdje god je to moguće i prikladno, ostavljati manje neposječene površine;
- u gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove;

- u gospodarenju šumama osigurati produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste i zdravstveno stanje šumske zajednice;
- u gospodarenju šumama izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu bilja i bioloških kontrolnih sredstava ('control agents'); ne koristiti genetski modificirane organizme;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- u svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih (stojećih i oborenih) stabala, osobito stabala s dupljama;
- u gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring);
- pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji odražava prirodni sastav, koristeći prirodni bliske metode; pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi.

F.- G. More i morska obala

- očuvati povoljna fizikalna i kemijska svojstva morske vode ili ih poboljšati tamo gdje su pogoršana;
- osigurati najmanje sekundarno pročišćavanje gradskih i industrijskih voda koje se ulijevaju u more;
- očuvati povoljnu građu i strukturu morskoga dna, obale, priobalnih područja i riječnih ušća;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- provoditi prikladni sustav upravljanja i nadzora nad balastnim vodama brodova, radi sprječavanja širenja invazivnih stranih vrsta putem balastnih voda;
- spriječiti nepropisnu gradnju na morskoj obali i sanirati nepovoljno stanje gdje god je moguće;
- ne iskorištavati sedimente iz sprudova u priobalju.

H. Podzemlje

- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;

- očuvati sigovine, živi svijet speleoloških objekata, fosilne, arheološke i druge nalaze;
- ne mijenjati stanišne uvjete u speleološkim objektima, njihovom nadzemlju i neposrednoj blizini;
- sanirati izvore onečišćenja koji ugrožavaju nadzemne i podzemne krške vode;
- sanirati odlagališta otpada na slivnim područjima speleoloških objekata;
- očuvati povoljne uvjete (tama, vlažnost, prozračnost) i mir (bez posjeta i drugih ljudskih utjecaja) u speleološkim objektima;
- očuvati povoljne fizikalne i kemijske uvjete, količinu vode i vodni režim ili ih poboljšati ako su nepovoljni.